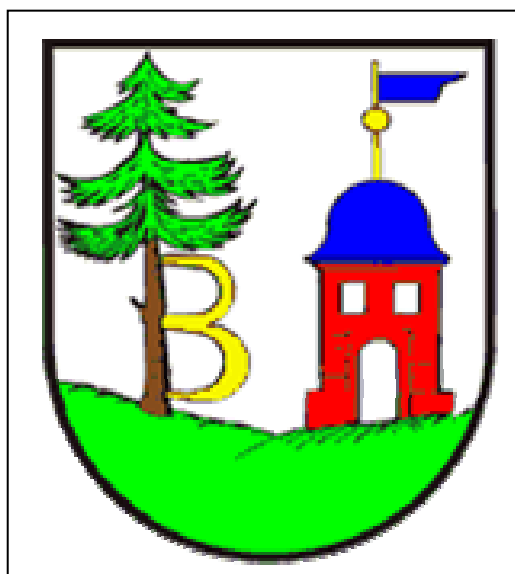

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Z TERENU GMINY BRALIN**

Bralin, wrzesień 2007

EKO - FIG

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO – USŁUGOWE

64-400 Międzychód Ul. G. Sikorskiego 16

NIP: 595-134-69-01 REGON 634496736

Tel/fax 0957814444 mobile: +48-698-811-711 Mail: eko-fig@eko-fig.pl

www.eko-fig.pl

Opracowanie wykonane na zlecenie:

Gminy Bralin

reprezentowanej przez :

Romana Wojtysiaka – Wójta Gminy Bralin

Ul. Rynek 3

63-640 Bralin

Przez: EKO-FIG w Międzychodzie

Wykonał: Marcin Spaeth

Marta Bartkowiak

Sprawdził i zatwierdził: Michał Figlarz

Spis treści:

1. Cele i zadania programu	4
2. Podstawa prawna	5
2.1. Akty ustawodawcze	5
2.2. Akty wykonawcze	6
2.3. Akty prawne Unii Europejskiej	7
3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego	9
4. Charakterystyka wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bralin	10
4.1. Ogólne informacje o Gminie Bralin	10
4.2. Informacje o azbestie i wyrobach zawierających azbest na terenie Gminy Bralin	12
5. Sposoby bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest	17
6. Kierunki i możliwości realizacji zadań w zakresie usuwania i unieszkodliwiania odpadów azbestowych	27
7. Harmonogram działań	29
8. Podsumowanie	30
9. Materiały źródłowe	31

Załączniki:

1. Kserokopia informacji dla mieszkańców o obowiązku usunięcia azbestu i wyrobów azbestowych
2. „Azbest- informacja dla mieszkańców”
3. Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (Dz. U. Nr 192, poz. 1876)
4. Wzór wniosku o dofinansowanie wykonania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Bralinie

1. Cel i zadania programu

Azbest to nazwa włóknistych odmian różnych minerałów występujących w przyrodzie (uwodnionych krzemianów wapnia, sodu, magnezu i żelaza). Znany był już od ponad 100 lat jako materiał izolacyjny. Szerokie zastosowanie znalazł w latach 30. XX wieku. Powszechnie stosowano go do produkcji ok. 3000 rodzajów wyrobów przemysłowych, głównie w budownictwie, ale także w przemyśle włókienniczym, maszynowym czy elektrotechnicznym. Szczególnie popularne wyroby to : eternit, czyli faliste płyty azbestowo-cementowe, płyty prasowane-płaskie, rury azbestowo-cementowe do budowy kanalizacji i wodociągów, kształtki azbestowo-cementowe.

Na bardzo szerokie możliwości zastosowania azbestu wpływają unikalne właściwości tego minerału. Włókna azbestu są bardzo elastyczne, mocne i trwałe, a produkty z nich wykonane charakteryzują się dużą wytrzymałością mechaniczną oraz odpornością na działanie kwasów, ognia, korozji, niskich i wysokich temperatur.

Według danych zawartych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002 r. na terenie kraju znajduje się ogółem 15.466 tys. ton wyrobów zawierających azbest, w tym: 14.866 tys. ton płyt azbestowo-cementowych i 600 tys. ton rur i innych wyrobów azbestowo-cementowych. Trwałość eternitu określa się na ok. 30 lat, natomiast okres eksploatacji innych wyrobów jest z reguły krótszy. Proces usuwania elementów zawierających w swoim składzie azbest jest długotrwały i wiąże się z dużymi nakładami finansowymi.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bralin wpisuje się w krajowy plan gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi.

Celem Programu jest stopniowa eliminacja azbestu z otoczenia człowieka w Gminie Bralin i prawidłowe jego unieszkodliwianie. Spowoduje to redukcję niekorzystnego oddziaływania na środowisko oraz negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców. Docelowo zakłada się całkowite oczyszczenie gminy z azbestu.

Do osiągnięcia wyznaczonego celu przyczyni się realizacja następujących zadań:

- inwentaryzacja ilości i jakości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy,
- określenie stopnia pilności usunięcia poszczególnych elementów,

- wyznaczenie bezpiecznych sposobów usuwania i unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- działalność edukacyjna i proekologiczna,
- pozyskanie środków finansowych z dostępnych funduszy na realizację inwestycji,
- monitoring i ocena stopnia realizacji prac związanych z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest.

2. Podstawa prawna

2.1. Akty ustawodawcze dotyczące azbestu i usuwania wyrobów zawierających azbest

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 10, poz. 72 z 2005r.)
- Ustawa z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 7, poz. 78 z 2003 r.)
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy- Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z 2001r. z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627)
- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 108, poz. 908 z 2005r. z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628 z 1997 r. z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 207, poz. 2016 z 2003 r. z późniejszymi zmianami)

2.2. Akty wykonawcze dotyczące azbestu i usuwania wyrobów zawierających azbest

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. z dnia 27 czerwca 2002r. Nr 87, poz. 796)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 213)
- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M. P. Nr 19, poz. 231)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833)
- Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957r. (Dz. U. 1957 Nr 35 poz. 189)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2001 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 130, poz. 1453) - uchylony
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. – w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876 z 2003 r.)

2.3. Akty prawne Unii Europejskiej dotyczące azbestu

- Konwencja Nr 162 Konferencji Ogólnej Międzynarodowej Organizacji Pracy z dnia 4 czerwca 1986 r. – dotycząca bezpieczeństwa w stosowaniu azbestu,
- Zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy Nr 172 z dnia 24 czerwca 1986 r. - dotyczące ochrony pracowników przed działaniem azbestu,
- Dyrektywa Rady Nr 80/1107/EWG z dnia 27 listopada 1980 r. – w sprawie ochrony osób narażonych na ekspozycję szkodliwych substancji (ze zmianami wynikającymi z dyrektywy Nr 91/322/EWG z dnia 29 maja 1991 r.),
- Dyrektywa Rady Nr 83/477/EWG z dnia 19 września 1983 r. – o ochronie pracowników przed zagrożeniem związanym z narażeniem na działanie azbestu w pracy (nowelizacja Dyrektywą Rady Nr 91/382/EWG),
- Dyrektywa Rady Nr 90/394/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. – w sprawie ochrony pracowników przed narażeniem na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy (nowelizacja Dyrektywą Rady Nr 99/38/WE),
- Dyrektywa Rady Nr 91/382/EWG z dnia 25 czerwca 1991 r. – o dopuszczalnym stężeniu włókien azbestu (uzupełnienie do Dyrektywy Nr 83/477/EWG),
- Dyrektywa Rady Nr 94/33/EWG z dnia 22 czerwca 1994 r. – w sprawie ochrony młodocianych w miejscu pracy,
- Dyrektywa Rady Nr 75/422/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. – w sprawie odpadów,
- Dyrektywa Rady Nr 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. – w sprawie zbliżenia ustaw i innych aktów normatywnych oraz decyzji administracyjnych państw członkowskich dotyczących ograniczeń sprzedaży i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji i preparatów,
- Dyrektywa Rady Nr 83/478/EWG z dnia 19 września 1983 r. – w sprawie ujednolicenia ustawodawstwa, przepisów i postanowień krajów członkowskich,
- Dyrektywa Rady Nr 85/610/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. – jako uzupełnienie do Dyrektywy Rady Nr 76/769/EWG,
- Dyrektywa Rady Nr 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1987 r. – o ochronie bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy,
- Dyrektywa Rady NR 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. – w sprawie zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia środowiska azbestem,

- Dyrektywa Rady Nr 89/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. – w sprawie zbliżania ustawodawstwa, przepisów i postanowień administracyjnych krajów członkowskich, dotyczących produktów budowlanych,
- Dyrektywa Rady Nr 91/659/EWG z dnia 3 grudnia 1991 r. – w sprawie zbliżania ustawodawstwa, przepisów i postanowień administracyjnych krajów członkowskich, dotyczących wprowadzania ograniczeń w zakresie rozprowadzania na rynku i stosowania niebezpiecznych substancji i wyrobów technicznego zastosowania,
- Dyrektywa Rady Nr 84/360/EWG z dnia 28 czerwca 1984 r. – w sprawie zanieczyszczeń powietrza z zakładów przemysłowych,
- Dyrektywa Rady Nr 98/24/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. – w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników chemicznych w pracy ,
- Dyrektywa Rady Nr 99/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. – w sprawie składowania odpadów,
- Dyrektywa Rady Nr 91/689/WE z dnia 12 grudnia 1991 r. – w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Rozporządzenie Rady 259/93/EWG z dnia 1 lutego 1993 r. – w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie , do Wspólnoty Europejskiej oraz poza jej obszar,
- Dyrektywa Rady Nr 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. nowelizująca Dyrektywę 85/337/EWG – w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre publiczne i prywatne przedsięwzięcia na środowisko,
- Dyrektywa Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. – w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. – w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów,
- Dyrektywa Rady Nr 91/692/WE z dnia 23 grudnia 1991 r. – w sprawie normalizacji i racjonalizacji sprawozdań dotyczących realizacji niektórych Dyrektyw Rady dotyczących środowiska.

3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Wiele lat powszechnego stosowania azbestu wykazało, że materiał ten, wbrew początkowym oczekiwaniom, nie pozostaje obojętny dla zdrowia ludzkiego. Wyroby zawierające azbest, będące w dobrym stanie technicznym oraz prawidłowo zabezpieczone, nie są szczególnie szkodliwe. Stają się zagrożeniem w momencie uszkodzenia lub przetwarzania; wówczas włókna azbestowe łatwo rozpylają się w stanie suchym w powietrzu. Szkodliwość włókien związana jest ściśle z ich wymiarami:

- włókna o długości $>5\mu\text{m}$ i średnicy $<3\mu\text{m}$ są najbardziej niebezpieczne dla zdrowia ludzkiego. Przenikają do dolnych dróg oddechowych i osiadają w pęcherzykach płucnych. Wieloletnie ich podrażnianie jest przyczyną powstawania nowotworów.
- włókna o długości $<5\mu\text{m}$ i średnicy $<3\mu\text{m}$ najczęściej docierają do obwodowych części płuc; mogą być eliminowane przez system odpornościowy.
- włókna o średnicy $>5\mu\text{m}$ i średnicy $>3\mu\text{m}$ w większości są zatrzymywane przez rzęski w górnych drogach oddechowych, dzięki czemu nie przedostają się do organizmu i nie stanowią tak dużego zagrożenia.

Ponadto wyroby zawierające azbest można podzielić na:

- wyroby I klasy – tzw. „miękkie” o gęstości objętościowej $< 1000 \text{ kg/m}^3$, zawierające od 20 do 100% azbestu,
- wyroby II klasy – tzw. „twarde” o gęstości objętościowej $> 1000 \text{ kg/m}^3$, zawierające do 20% azbestu.

Najczęściej stosowanymi wyrobami należącymi do I klasy były tekstylia ochronne, koce ochronne, płytki podłogowe PCW, materiały i wykładziny cierne. Bardzo łatwo ulegają one uszkodzeniom mechanicznym, przez co są przyczyną dużej emisji włókien azbestu do otoczenia.

Wyroby klasy II to m.in. płyty azbestowo-cementowe, płyty płaskie stosowane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym, rury azbestowo-cementowe. Znacznie trudniej ulegają one uszkodzeniom, jednak nie oznacza to, że są mniej niebezpieczne. Szczególne zagrożenie stwarza ich mechaniczna obróbka - cięcie, wiercenie otworów oraz rozbijanie elementów podczas prac remontowych.

Azbest może powodować pylicę azbestową (azbestozy), łagodne zmiany opłucnowe, raka płuc, międzybłonnałki opłucnej i otrzewnej, nowotwory o wysokiej złośliwości.

Chorobotwórcze działanie azbestu jest ściśle uzależnione od rodzaju i stężenia wdychanych włókien. Im więcej włókien zawieszonych w wdychanym powietrzu tym większe prawdopodobieństwo choroby.

4. Charakterystyka wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie Gminy Bralin

4.1. Ogólne informacje o Gminie Bralin

Gmina Bralin położona jest w południowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kępińskim. Od północy graniczy z gminą Kobyla Góra, od wschodu z gminami Kępno i Baranów, od południa z gminą Rychtal, a od południowego zachodu z gminą Perzów. Przez Bralin przebiega międzynarodowa droga nr 8 relacji Wrocław- Warszawa.

Gmina zajmuje powierzchnię 8016 ha, co stanowi 14% powiatu kępińskiego. W jej skład wchodzi 12 sołectw: Bralin (siedziba gminy), Czermin, Działosze, Gola, Chojęcin-Wieś, Chojęcin-Parcele, Mnichowice, Nosale, Nowa Wieś Książęca, Tabor Mały, Tabor Wielki, Weronikopole. Zamieszkują ją 5784 osoby, które tworzą 1580 gospodarstw domowych (dane z dnia 30 czerwca 2007 r., źródło: Urząd Gminy Bralin; tabela 1, wykres 1).

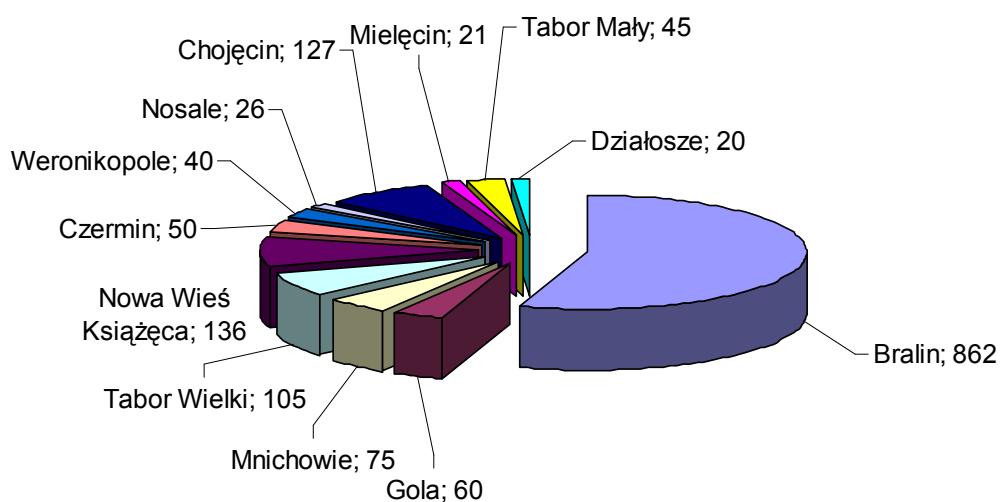
Jest to gmina wiejska, o charakterze rolniczo-rzemieślniczym. Na jej terenie działają 263 podmioty gospodarcze (dane z dnia 22 sierpnia 2007 r., źródło: Urząd Gminy Bralin) . Przeważają zakłady rzemieślnicze i firmy usługowe w branży stolarsko- tapicerskiej.

Tabela 1 Zestawienie ilości gospodarstw domowych w poszczególnych sołectwach gminy

Lp.	Miejscowość	Ilość gospodarstw [szt.]
1.	Bralin	862
2.	Gola	60
3.	Mnichowie	75
4.	Tabor Wielki	105
5.	Nowa Wieś Książęca	136
6.	Czermin	50
7.	Weronikopole	40
8.	Nosale	26
9.	Chojęcin	127
10.	Mielęcin	21
11.	Tabor Mały	45
12.	Działosze	20
RAZEM		1580

Wykres 1

Zestawienie ilości gospodarstw w poszczególnych sołectwach Gminy Bralin

4.2. Informacje o azbestie i wyrobach zawierających azbest na terenie Gminy Bralin

W I kwartale 2005 r. Urząd Gminy wystosował do mieszkańców dwa pisma informacyjne dotyczące azbestu – jego szkodliwości oraz konieczności usuwania i unieszkodliwiania (załącznik 1 i 2).

Od marca 2005 r. do sierpnia 2007 r. trwała inwentaryzacja obiektów budowlanych na terenie Gminy Bralin zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz.1876) . Jest ona podstawą do opracowania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bralin”. W jej wyniku uzyskano informacje o ilości i rozmieszczeniu wyrobów azbestowych od 128 właścicieli nieruchomości. Dodatkowo dostarczono informacje dotyczące możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest dla 7 budynków komunalnych. Szczegółowe dane uzyskane od właścicieli lub zarządców nieruchomości, którzy zgłosili występowanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest na terenie swojej posesji można uzyskać od osoby zatrudnionej na samodzielnym stanowisku ds. Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy w Bralinie.

Ze zgromadzonych danych wynika, że największym źródłem azbestu są faliste płyty azbestowo-cementowe, stosowane głównie jako pokrycie dachowe. Mieszkańcy nie wskazali żadnych innych źródeł wykorzystania azbestu na terenie gminy. Niestety nie ustalono dokładnie w jakim stanie technicznym znajdują się poszczególne wyroby użyte w budynkach prywatnych właścicieli. Natomiast obiekty komunalne w większości sklasyfikowano do ponownej oceny w terminie do 5 lat (III stopień pilności).

Ogółem odnotowano 22.711 m² występowania eternitu, z czego 21.663,5 m² - w obiektach należących do osób fizycznych (tabela 2, wykres 2 i 3), a 1047,5 m² - w budynkach komunalnych (tabela 3, wykres 4 i 5).

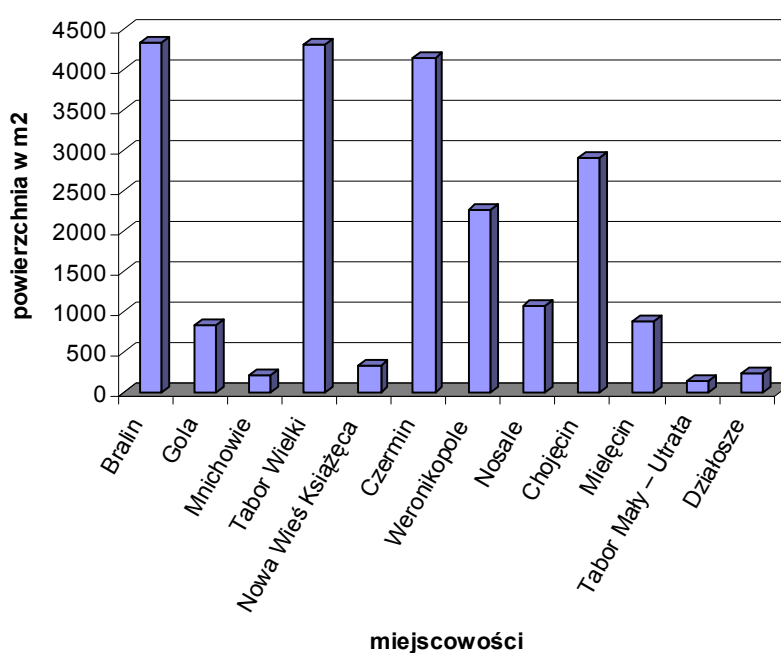
Porównanie ilości zinwentaryzowanych gospodarstw z ogólną liczbą gospodarstw domowych w poszczególnych sołectwach przedstawia wykres 6.

Tabela 2 Szczegółowe zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w obiektach prywatnych

Miejscowość	Ilość zinwentaryzowanych posesji [szt.]	Powierzchnia falistych płyt azbestowo cementowych [m ²]
Bralin	25	4.335
Gola	4	834
Mnichowie	2	205
Tabor Wielki	31	4.323
Nowa Wieś Książęca	3	330
Czermin	21	4.146
Weronikopole	3	2.260
Nosale	25	1.066,5
Chojęcin	10	2.914
Mielęcin	2	880
Tabor Mały – Utrata	1	130
Działosze	1	240
RAZEM	128	21.663,5

Wykres 2

Zestawienie powierzchni wyrobów azbestowych w obiektach prywatnych właścicieli

Graficzne przedstawienie ilości zinwentaryzowanych gospodarstw w poszczególnych sołectwach

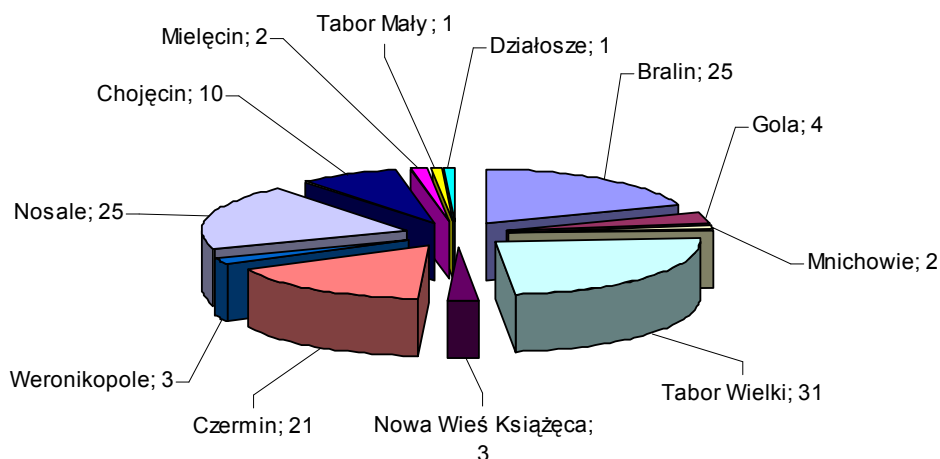

Tabela 3 Szczegółowe zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w budynkach komunalnych

Miejscowość	Ilość zinwentaryzowanych budynków [szt.]	Powierzchnia falistych płyt azbestowo- cementowych [m ²]	Stopień pilności
Bralin	2	160	III
	1	232,5	II
Chojęcin – Wieś	1	154	III
Czermin	1	30	III
Tabor Mały	2	480	III
RAZEM	7	1.047,5	

Gdzie: zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Pomocy Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. - w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649)

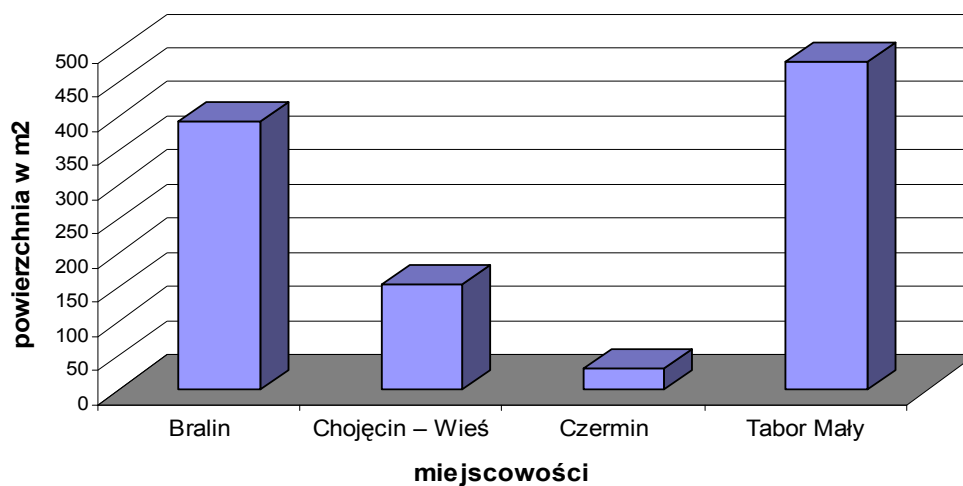
stopień pilności I oznacza bezzwłoczną wymianę lub naprawę wyrobów,

stopień pilności II oznacza konieczność ponownej oceny wyrobów w czasie do 1 roku,

stopień pilności III oznacza konieczność ponownej oceny wyrobów w terminie do 5 lat.

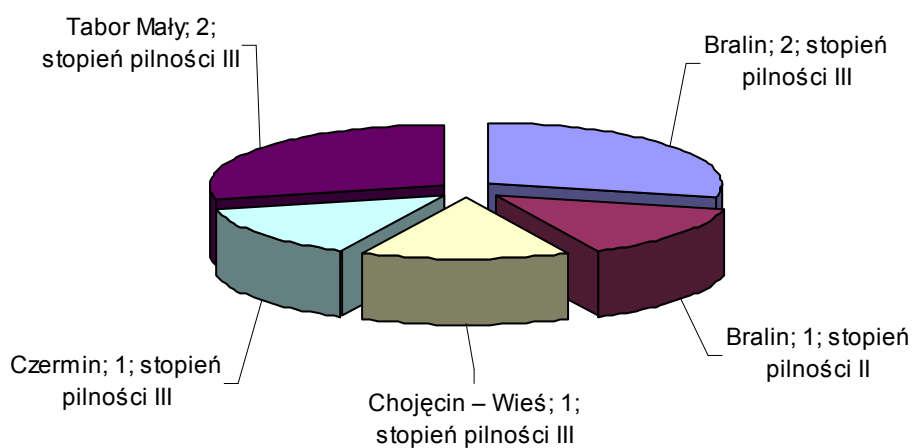
Wykres 4

Zestawienie powierzchni wyrobów azbestowych w budynkach komunalnych

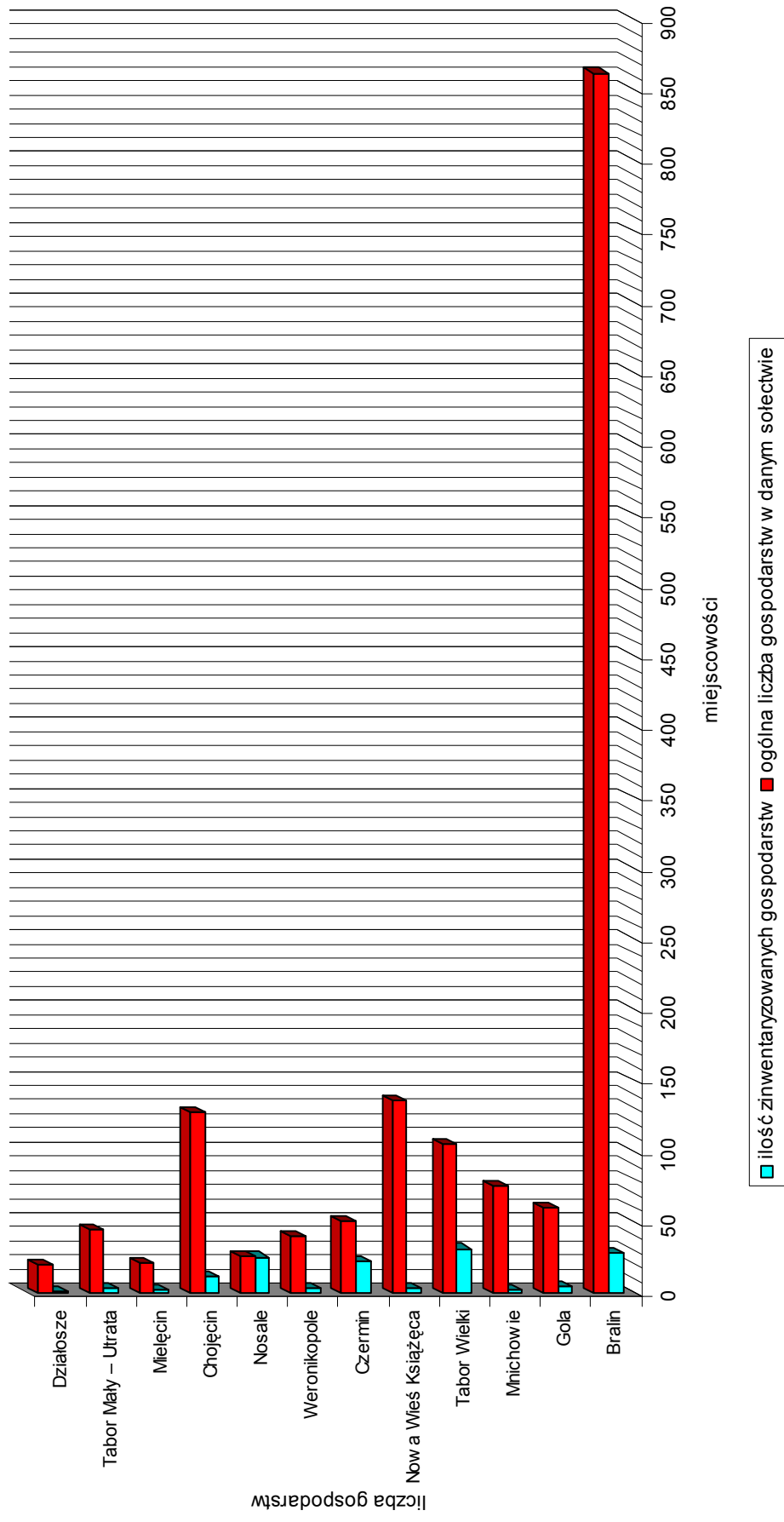

Wykres 5

Graficzne przedstawienie ilości zinwentaryzowanych obiektów komunalnych w poszczególnych miejscowościach z określeniem stopnia pilności

Wykres 6 **Porównanie ilości zinwentaryzowanych gospodarstw z ogólną liczbą posesji w poszczególnych sołectwach**

5. Sposoby bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest

Dokładne wytyczne dotyczące bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 71, poz. 649).

Obowiązkiem właściciela jest usunięcie wyrobów azbestowych z budynków lub instalacji do niego należących do 2032 r. Jednak ze względu na duże zagrożenie zdrowia, nie można wykonywać tego samodzielnie. Zajmują się tym wyspecjalizowane firmy, posiadające odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniające pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Firmy te posiadają zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Prowadzą też ewidencję tych odpadów (karty ewidencji odpadów i karty przekazania odpadów) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 213). Przed rozpoczęciem prac, wykonawca zobowiązany jest do zgłoszenia tego faktu właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, natomiast właściciel (użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości) – właściwemu organowi administracji architektoniczno – budowlanej.

Teren, na którym prowadzone są prace demontażu wyrobów azbestowych powinien być ogrodzony, odpowiednio oznakowany i zabezpieczony przed dostępem osób trzecich. Podczas usuwania materiałów należy zadbać, aby emisja pyłu do otoczenia mieściła się w granicach dopuszczalnych stężeń (uregulowanych prawnie). Służy temu zwilżanie usuwanych elementów zawierających azbest (największa emisja pyłu następuje w stanie suchym). Ponadto, w miarę możliwości, nie należy dopuszczać do kruszenia czy łamania się elementów. Podczas odspajania materiałów trwale związanych z podłożem należy używać wyłącznie narzędzi ręcznych lub niskoobrotowych, wyposażonych w punktowe instalacje odciągające powietrze.

Prace polegające na usunięciu wyrobów azbestowych powodują jednocześnie powstawanie odpadów niebezpiecznych. Jediną metodą ich unieszkodliwiania jest składowanie. Umieszczane są w szczelnych, oznakowanych opakowaniach z folii polietylenowej, w pomieszczeniach niedostępnych dla osób trzecich. Wszystkie odpady powinny być utrzymywane w stanie wilgotnym. Następnie transportowane są na składowiska

odpadów niebezpiecznych (spełniające wymogi prawne pod względem ich budowy i eksploatacji) lub na wydzielone części składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Składowiska odpadów niebezpiecznych

I. województwo wielkopolskie:

1. Sobótka gmina Ostrów Wielkopolski, powiat ostrowski
 - powierzchnia - 0,77 ha
 - ilość składowanych odpadów - brak danych
 - zakończenie eksploatacji składowiska - 2009-2012
2. Konin gmina Konin, powiat koniński
 - powierzchnia – 4,62 ha
 - ilość składowanych odpadów - 5100,4 Mg/rok
 - zakończenie eksploatacji składowiska – po 2012 r.
 - monitoring wód powierzchniowych i podziemnych
3. Pasieka gmina Trzemeszno, powiat gnieźnieński
 - powierzchnia – 2,5 ha
 - ilość składowanych odpadów - 4983,0 Mg/rok
 - zakończenie eksploatacji składowiska – po 2012 r.

II. województwo dolnośląskie:

1. Składowisko Odpadów Stałych "Polowice", KGHM Polska Miedź SA Oddział Huta Miedzi "Legnica" Legnica, ul. Złotoryjska 194 */na potrzeby zakładu/*
2. Składowisko Odpadów Przemysłowych, Wałbrzych ul.Górnicza 1, zarządzane przez Mo-BRUK Korzenna 214, pow. nowosądecki
3. Składowisko odpadów przemysłowych w Biechowie, KGHM Polska Miedź SA Oddział Huta Miedzi "Głogów" Żukowice, ul. Żukowicka 1 */ na potrzeby zakładu/*
4. składowisko Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej w Oławie ul. Polna 1, Dolnośląska Korporacja Ekologiczna Sp. z o.o. Oława ul. 3 Maja 26 */azbest składowany jest po przekształceniu w procesie zestalania pod kodem 19 03 06/*

III. województwo łódzkie

1. składowisko odpadów przemysłowych w Zgierzu, ul. Miroszewska 54, zarządzane przez EKO-BORUTA sp. z o.o , Zgierz ul. A. Struga 10
2. mokre składowisko popiołu i żużla "Bagno-Lubień" Elektrownia "Bełchatów" S.A., Kleszczów / *na potrzeby zakładu*/

Tabela 4 WYKAZ FIRM POSIADAJĄCYCH ZATWIERDZONY PRZEZ STAROSTĘ KĘPIŃSKIEGO PROGRAM GOSPODARKI ODPADAMI NIEBEZPIECZNYMI DOT. ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST USUWANYCH Z TERENU GMINY BRALIN				
Lp.	NAZWA FIRMY	ADRES	KOD ODPADU	TERMIN WAŻNOŚCI
1	P.H.U. RAFCHEM Usiński Rafał	ul. Górnicza 86/5 51-136 Wrocław	17 06 01, 17 06 05	19-02-2017
2	Firma JAN-AZ Joanna Misiak	Bielawy Pogorzelskie 1/1 63-860 Pogorzela	17 06 01, 17 06 05	09-02-2017
3	Centrum Ekologiczne HYDRO-GEO-PLAST	ul. Łódzka 40 62-860 Opatówek	17 01 06, 17 06 01, 17 06 05	29-12-2016
4	Jacek Sroka	ul. Zuchów 10 63-500 Ostrzeszów	17 06 01, 17 06 05	08-09-2016
5	P.P.U. TEMIPOL Sp. z o.o.	ul. Konduktorska 42 40-115 Katowice	17 06 01, 17 06 05	21-06-2016
6	P.H.U. JUKO Jerzy Szczukocki	ul. 1-ego Maja 25 97-300 Piotrków Trybunalski	17 06 01, 17 06 05	27-03-2016
7	Hydrogeotechnika Sp. z o.o.	ul. Ściegiennego 262A 25-116 Kielce	17 06 01, 17 06 05, 15 02 02	20-03-2016
8	EKOLOG System Sp. z o.o.	ul. Książęca 1 61-361 Poznań	17 06 01, 17 06 05	17-01-2015

9	T.K.J. Matuszewski Sp. Jawna	ul. Por. Krzyscha 5 86-300 Grudziądz	17 06 01, 17 06 05	21-11-2015
10	GAJAWI P.P.H.U. Gabriel Rogut	ul. Kopernika 56/60 90-553 Łódź	17 06 01, 17 06 05, 17 01 06	17-11-2015
11	Firma Buck Recycling Sp. z o.o.	ul. Romana Maya 1 61-671 Poznań	17 06 01, 17 06 05	21-11-2015
12	Sintac-Polska Sp. z o.o.	ul. Armii Krajowej 86 05-075 Wesoła	16 02 12, 17 06 01, 17 06 05	15-11-2015
13	STUDIO BUDOWA Tomasz Kubiak	ul. Prokopowska 63 63-300 Pleszew	17 06 01	16-11-2015
14	E-PIK Usługi Ekologiczne Sp. z o.o.	ul. Grunwaldzka 269/1 60-179 Poznań	17 06 01, 17 06 05	15-11-2015
15	ALGADER HOFMAN Sp. z o.o.	ul. Wólczyńska 133, bud. 11B 01-919 Warszawa	17 06 01, 17 06 05, 15 02 02	15-11-2015
16	ALBEKO Singer Sp. j.	87-510 Kotowy gm. Skrwilno	17 06 01, 17 06 05, 17 01 06	01-01-2015
17	R&M plettac Sp. z o.o.	ul. Kościuszki 19 63-500 Ostrzeszów	17 06 01, 17 06 05	16-08-2015
18	Zakład Remontowo-Budowlany AMBROŻY Sp. j. Wiesława Śliwińska, Kazimierz Ambroży	ul. Meissnera 1/3 lok. 222 03-982 Warszawa	17 06 01, 17 06 05	16-05-2015

19	P.P.H.U. EKO-MIX	ul. Grabiszynska 163 50-950 Wrocław	17 06 01, 17 06 05	29-04-2015
20	Zakład Robót Dekarsko-Blacharskich i Remontowo-Budowlanych PAP-BUD	ul. Wschodnia 1 98-400 Wieruszów	17 06 01, 17 06 05	11-04-2015
21	AM Trans Progres Sp. z o.o. Gospodarka Odpadami	ul. Sarmacka 7 61-616 Poznań	17 06 01, 17 06 05	30-03-2015
22	SPE-BAU Sp. z o.o.	ul. Mielecka 21/1 53-401 Wrocław	17 06 01, 17 06 05	18-03-2015
23	Zakład Blacharstwo-Dekarstwo Prace Remontowo-Budowlane-Ogólne Stefan Rzepka	ul. Boszkowska 7, Bucz 64-234 Przemyś	17 06 01, 17 06 05	18-03-2015
24	Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o.	ul. Graniczna 6 Reguły 05-816 Michałowice	17 06 01, 17 06 05	26-05-2014
25	Centrum Gospodarki Odpadami, Azbestu i Recyklingu „caro”	ul. Zamoyskiego 51 22-400 Zamość	17 06 01, 17 06 05	12-06-2013
26	Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych TERMOE PORT	ul. Żurawia 24/7 00-515 Warszawa	17 06 01, 17 06 05	12-06-2013
27	Zakład Remontowo-Budowlany Stanisław Karolczak	ul. Przelajowa 10/56 94-044 Łódź	17 06 01, 17 06 05	21-05-2013
28	Ekochem - Ekoservice Sp. z o.o.	Al. Kościuszki 99 90-441 Łódź	17 06 01, 17 06 05, 16 02 12	07-11-2012

Tabela 5 Wykaz firm świadczących usługi w zakresie azbestu (źródło: Ministerstwo Gospodarki, dane z dnia 29.08.2007 r.)

Lp.	Nazwa	Województwo	Gmina	Miejscowość	P	T	I	O	S	Data obowiązywania pozwolenia
1.	Przedsiębiorstwo Oczyszczania Wód i Ziemi POWIZ Sp. z o. o.	Dolnośląskie	Wrocław	Wrocław	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	2015-04-30
2.	WASTROL Sp. z o.o.	Wielkopolskie	Poznań	Poznań	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	2012-05-17
3.	TPO Sp. z o.o.	Łódzkie	Łódź- Polesie	Łódź	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	2007-12-31
4.	PPH STANMAR	Łódzkie	Kutno	Kutno	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2007-12-31
5.	Spółdzielnia Pracy Konservacji Urządzeń Przemysłowych	Wielkopolskie	Oborniki	Oborniki	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2011
6.	Spe-Bau Sp. z o.o. Specjalistyczne prace budowlane	Dolnośląskie	Wrocław- Fabryczna	Wrocław	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	
7.	SAVEX -2 Sp. z o.o.	Dolnośląskie	Zgorzelec	Jerzmani	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	2014-06-30
8.	Specjalistyczne Przedsiębiorstwo Budowlane SAVEX Sp. z o.o.	Dolnośląskie	Zgorzelec	Zgorzelec	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	2016-05-04
9.	POLSKA GRUPA GOSPODARKI ODPADAMI EKO GAL-EKOPUR S.A.	Łódzkie	Zgierz	Zgierz	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	2016-05-04

10.	OŚRODEK BADAŃ PODSTAWOWYCH, PROJEKTÓW I WDROŻEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA I BIOTECHNOLOGII OIKOS SP. Z O.O.	Dolnośląskie	Wrocław	Wrocław/Swięta Katarzyna	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	
11.	JUKO Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe	Łódzkie	Piotrków Trybunalski	Piotrków Trybunalski	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	2014-02-28
12.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe JĘDRUŚ Andrzej Nadoliński	Wielkopolskie	Budzyń	Budzyń	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	2015-07-01
13.	PUPH Izotrans Sp. z o.o.	Wielkopolskie	Trzemeszno	Trzemeszno	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	2015
14.	Firma Tomasz Jackiewicz	Wielkopolskie	Oborniki	Oborniki	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2014-10-11
15.	FORBUD Zbigniew Rek	Wielkopolskie	M. Poznań	Poznań	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	2013-04-30
16.	GAJAWI P.P.H.U.	Łódzkie	M. Łódź	Łódź	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	
17.	E-PIK Usługi Ekologiczne Spółka z o. o.	Wielkopolskie	M. Poznań	Poznań	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2014/2015
18.	Przedsiębiorstwo Projektowo Usługowe EKO-TECH sp.j.	Dolnośląskie	M. Wrocław	Wrocław	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	
19.	EKO-REGION Sp. z o.o.	Łódzkie	Bełchatów	Bełchatów	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	2013-07-31
20.	EKOLOG Systems Sp. z o.o.	Wielkopolskie	M. Poznań	Poznań	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2010
21.	EKO-CHEM EKOSERVICE Sp. z o.o.	Łódzkie	M. Łódź	Łódź	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2011-12-31

22.	PHU CARBON 2	Wielkopolskie	Gniezno	Gniezno	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	2016	
23.	BUD_SYSTEM	Łódzkie	M. Łódź	Łódź	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2011	
24.	Am Trans Progres Sp. z o.o.	Wielkopolskie	M. Poznań	Poznań	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	2016/2010	
25.	ABRYS SP. Z O.O.	Wielkopolskie	M. Poznań	Poznań	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK		
26.	P.P.H.U. Eko-Mix	Dolnośląskie	M. Wrocław	Wrocław	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2014/2013	
27.	EKOFER Stanisław Czaj	Dolnośląskie	M. Jelenia Góra	Jelenia Góra	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2016/2014	
28.	CENTRUM EKOLOGICZNE	Wielkopolskie	Opatówek	Opatówek	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2014/2015	
29.	Zakład Gospodarowania Odpadami EKO ALF	Łódzkie	Kutno	Golebiew Nowy	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2015-07-18	
30.	Budownictwo Energetyczne ESZBUD	Dolnośląskie	M. Legnica	Legnica	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE		
31.	ARCADIS Ekokonrem Sp. z o.o.	Dolnośląskie	M. Wrocław	Wrocław	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE		
32.	AG s.c.	Dolnośląskie	Domanów	Wierzbno	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2016-07-03	
33.	EKO-LOG Sp. z o.o.	Wielkopolskie	M. Poznań	Poznań	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE	TAK		
34.	EXTREMA-BUD RAFAŁ MAŁECKI	Wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski	Ostrów Wielkopolski	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	2015	
35.	Z.U.K. „HAK” Stanisław Burezyński	Łódzkie	M. Piotrków Trybunalski	Piotrków Trybunalski	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2016/2015	
36.	POL-DAN-EKO Sp. J.	Łódzkie	Aleksandrów Łódzki	Aleksandrów Łódzki	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	2010	
37.	De Kreijj Polska Sp z o.o.	Wielkopolskie	M. Poznań	Poznań	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK		
38.	Przedsiębiorstwo Wodociągów Kanalizacji i Ciepłownictwa Sp. z o. o.	Dolnośląskie	Przemków	Przemków	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	2016-07-18	

39.	TERMO PPUH MACIEJ KOWALCZYK	Dolnośląskie	M. Wrocław	Wrocław	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	2013-21-31	
40.	Zakład Remontowo- Budowlany Stanisław Karolczak	Łódzkie	M. Łódź	Łódź	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE		
41.	ZPUH Sprzęt-Bud	Łódzkie	Kluki	Kluki	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	2015/2016	

Legenda:

P – praca z azbestem

T – transport odpadów zawierających azbest

I – identyfikacja azbestu w wyrobach

O – oznaczenie zawartości azbestu

S – szkolenia w zakresie azbestu

6. Kierunki i możliwości realizacji zadań w zakresie usuwania i unieszkodliwiania odpadów azbestowych

Obowiązek usunięcia do 2032 r. azbestu i wyrobów zawierających azbest spoczywa na właścicielach obiektów, w których są one eksploatowane – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876 z 2003 r.)

W gminie Bralin zinwentaryzowano łącznie 22.711 m² falistych płyt azbestowo – cementowych, stosowanych jako pokrycia dachowe. Koszty usunięcia tych wyrobów, jak i pokrycia dachów nowymi materiałami, nie zawierającymi azbestu, są bardzo wysokie. Cena usunięcia wyrobów azbestowych i montażu nowych materiałów nie jest stała (ustalają ją firmy wykonawcze).

Szacunkowe koszty usunięcia wszystkich wyrobów azbestowo-cementowych z terenu gminy:

średni koszt usunięcia i utylizacji 1 płyty azbestowo cementowej 30,00 zł/m²

(wg „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, dane z 2002 r.)

ilość płyt na terenie gminy

22.711 m²

KOSZT

681.330,00 zł

Posiadanie eternitu zgłosiło 128 właścicieli nieruchomości oraz Urząd Gminy (7 budynków). Przy założeniu, że każdy właściciel posiada taką samą ilość wyrobów, koszt demontażu wyrobów azbestowych w jednym budynku wynosiłby około 5.046,89 zł. Tak wysokie koszty są niestety przyczyną zaniechania działań prowadzących do oczyszczenia kraju z azbestu. Dlatego konieczne jest pozyskanie części środków finansowych na tą inwestycję z dostępnych źródeł. Należą do nich:

1. Powiatowy i Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Środki przeznacza się m.in. na realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami, efektywność ekologiczną w zakresie oddziaływania na świadomość ekologiczną społeczności.

2. Fundusz Spójności - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Priorytet II: Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
3. Fundusz Strukturalny – Wielkopolski Regionalny Fundusz Operacyjny
Priorytet III : Ochrona Środowiska
Działanie 3.1 : Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi
Działanie 3.6 :Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego
4. EkoFundusz
Środki finansowe pochodzą z tzw. Ekokonwersji (zamiana części zagranicznego długu na wspieranie przedsięwzięć w ochronie środowiska)
Priorytet 5: Racjonalizacja gospodarki odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych (gospodarka odpadami)
Sektor II: Gospodarka odpadami – unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
Dotacja dla pojedynczego projektu nie może być niższa niż 50 tys. zł
5. Bank Ochrony Środowiska
Udziela preferencyjnych kredytów i pożyczek na działalność w zakresie ochrony środowiska
Kredyt we współpracy z WFOŚiGW województwa wielkopolskiego na inwestycje związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu i wyrobów zawierających azbest polegające na wymianie powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonanych z materiałów zawierających azbest.

Do obowiązków gminy i powiatu należy sporządzanie corocznych sprawozdań finansowych z wykorzystania przyznanych środków z poszczególnych funduszy.

7. Harmonogram działań (tabela 6)

Lp.	Zadanie	Realizacja	Okres realizacji						Koszt	Źródło finansowania
			2005	2007	2008	2010	2022	2032		
1.	Inwentaryzacja wyrobów azbestowych (ilość, rozmieszczenie, stan techniczny)	gmina	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bralin”	EKO – FIG (firma prywatna wyłoniona przez przetarg)	—	III kwartał	—	—	—	—	3660,00zł	Budżet gminy
3.	Działalność edukacyjna	gmina, powiat	—	—	—	—	—	—	1000	GFOŚiGW
4.	Pozyskanie dofinansowania z dostępnych funduszy	gmina, właściciele nieruchomości	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	Usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest	wyspecjalizowane firmy na zlecenie właścicieli nieruchomości	—	—	—	—	—	—	ok. 30,00 zł/m ²	P/GFOŚiGW Fundusz Spójności Fundusz Strukturalny środki własne inwestorów
6.	Ocena stopnia realizacji programu	gmina	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	Monitoring stanu środowiska pod kątem zanieczyszczenia azbestem	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	—	—	—	—	—	—	—	—

8. Podsumowanie

Azbest oraz wyroby zawierające azbest stanowią duże zagrożenie zarówno dla środowiska, jak i zdrowia ludzkiego, szczególnie w momencie nieprawidłowego postępowania z nim. Wydzielający się wówczas pył jest przyczyną wielu chorób. Dlatego bardzo ważne jest, aby demontażem elementów nie zajmowały się przypadkowe osoby, ale wyspecjalizowane w tym kierunku firmy. Należy też pamiętać, że odpady powstające podczas prac rozbiórkowych zaliczane są do kategorii niebezpiecznych i muszą być w odpowiedni sposób unieszkodliwiane.

Koszty prac związanych z usunięciem wyrobów azbestowych są wysokie. Dzięki pozyskaniu środków finansowych ze wskazanych w niniejszym opracowaniu źródeł, możliwa będzie stopniowa realizacja zadań zmierzających do całkowitego oczyszczenia gminy Bralin z azbestu. Niezbędna jednak będzie edukacja ekologiczna, zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych, ponieważ duża część społeczeństwa nie zdaje sobie sprawy z powagi tego problemu.

Konieczna jest także kontrola prac budowlanych oraz stanu środowiska. Powinno się również systematycznie uaktualniać istniejącą bazę danych o wyrobach azbestowych na terenie gminy. W miarę upływu czasu mogą pojawić się nowe źródła zanieczyszczenia azbestem, które należy wówczas uwzględnić w harmonogramie prac oraz sposobie dofinansowania.

9. Materiały źródłowe:

1. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, Warszawa, maj 2002 r.
2. Obowiązująca podstawa prawna
3. Dane uzyskane z Urzędu Gminy w Bralinie
4. Ministerstwo Gospodarki

Spis tabel:

- Tabela 1, str. 11- Zestawienie ilości gospodarstw domowych w poszczególnych sołectwach gminy
- Tabela 2, str. 13- Szczegółowe zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w obiektach prywatnych
- Tabela 3, str. 14- Szczegółowe zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w budynkach komunalnych
- Tabela 4, str. 20- Wykaz Firm posiadających zatwierdzony przez Starostę kępińskiego program gospodarki odpadami niebezpiecznymi dot. odpadów zawierających azbest usuwanych z terenu Gminy Bralin
- Tabela 5, str. 23- Wykaz firm uprawnionych do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z azbestem
- Tabela 6, str. 29- Harmonogram działań

Spis wykresów:

- Wykres 1, str. 11- Zestawienie ilości gospodarstw w poszczególnych sołectwach Gminy Bralin
- Wykres 2, str. 13- Zestawienie powierzchni wyrobów azbestowych w obiektach prywatnych właścicieli
- Wykres 3, str. 14- Graficzne przedstawienie ilości zinwentaryzowanych gospodarstw w poszczególnych sołectwach
- Wykres 4, str. 15- Zestawienie powierzchni wyrobów azbestowych w budynkach komunalnych
- Wykres 5, str. 15- Graficzne przedstawienie ilości zinwentaryzowanych obiektów komunalnych w poszczególnych miejscowościach z określeniem stopnia pilności
- Wykres 6, str. 16- Porównanie ilości zinwentaryzowanych gospodarstw z ogólną liczbą posesji w poszczególnych sołectwach

ZAŁĄCZNIKI

SZANOWNI MIESZKAŃCY GMINY BRALIN !!!

W naszym kraju realizowany jest
„PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST STOSOWANYCH NA
TERYTORIUM POLSKI”

przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w 2002r.

Regulacje prawne dotyczące usuwania wyrobów azbestowych (głównie eternitu) z obiektów budowlanych zobowiązują każdego mieszkańca czy podmiot prowadzący działalność do wykonywania przeglądów technicznych, właściwego utrzymania i konserwacji pokryć dachowych jak i do zdeponowania płyt azbestowych po remoncie dachów na obiekcie składowiska. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. /Dz. U. Nr 192 poz. 1876 / w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest zobowiązuje **osoby fizyczne** (tj. właściciele, zarządcy lub użytkownicy nieruchomości zabudowanych) nie będące przedsiębiorcami do **złożenia Wójtowi Gminy pisemnej informacji** o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania.

Mieszkańcy Gminy Bralin, których wymieniony przepis dotyczy, mogą pobrać formularz u Sołtysów, w Urzędzie Gminy w Bralinie / pok. nr 16/ oraz na stronie BIP-u /www.bip.bralin.pl/ i na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji swoich budynków wypełnić formularz i złożyć go w Urzędzie Gminy w Bralinie ul. Rynek 3.

WÓJT GMINY

AZBEST – INFORMACJE DLA MIESZKAŃCÓW

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. /Dz. U. Nr 192, poz. 1876/ w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest zobowiązuje osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami do corocznego przedkładania Burmistrzowi, Wójtowi w terminie do 31 stycznia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (zgodnie z załączonym wzorem nr 1).

Informacja sporządzona jest przez właściciela, zarządcę lub użytkownika miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby go zawierające (inf. sporządza się na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji). W przypadku wyrobów, których wykorzystywanie zostało zakończone właściciel, zarządca lub użytkownik sporządza informację (zgodnie z wzorem nr 20), w formie pisemnej, w 2 egzemplarzach przedkłada 1 egzemplarz wojewodzie a drugi przechowuje przez okres 1 roku. do czasu sporządzenia następnej informacji.

Zgodnie z wymienionym rozporządzeniem dopuszcza się do wykorzystywania azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku.

Przemieszczanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest po ich usunięciu powinno odbywać się na zasadach określonych przepisami ustawy o odpadach normującej wszelkie rygory tego dotyczące.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku /Dz. U. Nr 71, poz. 649/ w sprawie sposobów, warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest zobowiązuje osoby fizyczne (tj. właścicieli, użytkowników wieczystych lub zarządcę nieruchomości, a także innego miejsca lub instalacji) do przeprowadzenia kontroli stanu tych wyrobów

Z przeprowadzonej kontroli okresowej należy sporządzić w 2 egzemplarzach ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.

Ocenę sporządza się na druku (zgodnie z wzorem nr 3).

Jeden egzemplarz przekazuje się do Powiatowego Inspektora nadzoru Budowlanego w Kępnie ul. Sienkiewicza 26, drugi egzemplarz przechowuje się do czasu następnej kontroli okresowej.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy w Bralinie pok. nr 16, tel. 78 11 225.

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce, adres
2. Właściciel/zarządca/użytkownik¹⁾:
 - a) osoba prawna — nazwa, adres
 - b) osoba fizyczna — imię, nazwisko i adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾
5. Ilość (m², tony)³⁾
6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁴⁾
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:
 - a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾
 - b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji
8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾

Data

.....
{podpis}

Objaśnienia:

*¹) Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

4) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” — załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

⁵⁾ Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

⁶⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

.....
(imię i nazwisko)

(miejscowość, data)

.....
(adres)

.....
(nr dowodu osobistego/ przez kogo wydany)

.....
(nr telefonu)

**Wójt Gminy Bralin
ul. Rynek 3
63-640 Bralin**

W N I O S E K
o dofinansowanie z GFOŚiGW prac związanych z usuwaniem odpadów
niebezpiecznych zawierających azbest z terenu Gminy Bralin

1. Lokalizacja planowanych prac:

.....
.....
.....

2. Obręb i numer działki:

.....

3. Prace związane z usuwaniem azbestu obejmują *:

- budynek mieszkalny
- budynek gospodarczy
- budynek garażowy
- inne

4. Charakterystyka prac – usuwanie azbestu obejmuje demontaż *:

- płyt dachowych – płaskich / falistych
- elewacji

5. Przewidywane ilości odpadów zawierających azbest [m² lub kg]:

6. Planowany termin realizacji prac: od dnia do dnia

* - niepotrzebne skreślić

.....
(podpis)

